

דף מקורות - פרשת מסעי – אילימה

השיעור השבועי של הרב יצחק חי זאגא בבית הרב קוק, אור לכח' תמוז תשע"ח

א. במדבר לג' – ויסעו ממרה ויבאו אילמה ובאלים שתיים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם. שמות טו' – ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם.. ויורהו ד' עץ וישלך אל המים וימתקו המים.. ויבאו אילמה ושם שתיים עשרה עינת מים ושבעים תמרים ויחנו שם על המים. רש"י – שתיים עשרה עינות מים. כנגד י"ב שבטים נזדמנו להם. ושבעים תמרים. כנגד שבעים זקנים. מכילתא דרשב"י טו' – ..מגיד שהיה אותו מקום מקולקל במים.. שהרי היו שנים עשר מבועים ולא סיפקו אלא שבעים דקלים. וכשבאו ישראל חנו ששים רבוא בני אדם וסיפקו להן מים.. ויחנו שם על המים מלמד שלא היו ישראל שרייין אלא על המים כך דברי ר' יהושע.. ויחנו שם על המים מלמד שהיו יושבין ועוסקין בדברי תורה שניתנו להן במרה. שם יב' – ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים. מלמד שהיו כל הארצות כשרות לדיבור עד שלא נתקדשה א"י אבל משנתקדשה א"י לא היה דבור עם הנביאים בכל מקום אלא על המים.

ב. ע"ז ה' – א"ר יוחנן משום רבי בנאה, מאי דכתיב (ישעיהו לב') אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור, אשריהם ישראל בזמן שעוסקין בתורה ובגמילות חסדים יצרו מסור בידם ואין הם מסורים ביד יצרו, שנאמר.. ואין זריעה אלא צדקה.. ואין מים אלא תורה.. זוהר בשלח סד' – רבי יוסי פתח אשריכם זורעי.. תמן תנינן כמה מים.. משתכחין, זכאין אינון ישראל דלית זרעא להו אלא על המים דכתיב ויחנו שם על המים אינון דהוו תחות ענפי אילנא דקב"ה, דתניא אילנא אית לקב"ה והוא אילנא רברבא ותקיפא וביה אשתכח מזונא לכלא.. וע' ענפין אחידן ביה וישראל משתכחי בגופא דההוא אילנא, ואינון שבעין ענפין סחרנא דלהון.. מאי ויחנו שם על המים, אלא בההוא זמנא שליטו ישראל על אינון מיא דאינון תחות ענפין דאילנא דאקרון (תהלים קכד) המים הזידונים, ועל דא.. משלחי רגל..

ג. שפת אמת סוכות תרמו' – בנוסח תפלת גשם זכור שנים עשר שבטים שהעברת בגזרת מים שהמתקת למו מרירות מים כו'.. דהנה ההשפעה הבאה משמים ע"י שמתפשט אח"כ לכמה ענפים עד שכל העולם ניזון ממנו. ומצד זה נמצא מרירות במים. והי"ב השבטים.. מונעים הקטרוג.. לגבור על כל המרירות.. ובאמת בנ"י אחר יציאת מצרים נבראו לתקן כל העולם. ואחר שעברו בגזרי מים ה' המכוון שיעמדו להיות חומת ברזל לבטל המרירות של הרשעים. ויבואו מרתה וימתקו.. אילמה הוא בחי' אלקים. ושם שתיים עשרה עינות בחי' הי"ב שבטים.. אח"כ יש ע' תמרים הוא התחלקות ענפים.. ששם יש יניקה לע' אומות לכך יש מרירות.. ותמרים לשון תמורה.. כענין שנא' אל תמר בו.. וזה עבודת זה החג שנדונין בו על המים.. והי"ב עינות וע' תמרים והג' אבות גי' פה שהם הכלי לקבל שפע הבאה מלמעלה. והכל גי' אלה"ם ואלימ"ה כנ"ל. ולכן בחג הזה צריכין התיקונים בע' פרים.. ספר יצירה א' יא' – שלוש מים מרוח.. כוזרי ד' כה' – יש מוצאים בשם מים שבפסוק "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים" רמז לחומר הראשון.. ולזה מתכון המחבר באמרו "עשה מתהו ממש, ועשה את שאינו ישנו". עץ חיים כג' – ..חומר האותיות מן מים שבחכמה יצא..

ד. שמות טו' – מי כמכה באלם.. רש"י – בחזקים.. גיטין נו' – אבא חנן אומר מי כמוך חסין י-ה מי כמוך חסין וקשה, שאתה שומע ניאוצו וגידופו של אותו רשע ושותק. דבי רבי ישמעאל תנא, מי כמוכה באלים ה' מי כמוכה באלמים.

ה. ישעיהו לה' ו' – אז ידלג כאיל פסח ותרן לשון אלם כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה. קובץ א' תתצב' – כשרואים התגברות שטפי אורות מלמטה למעלה, אז צריכים לשאוב משם של מ"ב, וכשרואים נחלים יורדים מלמעלה למטה, אז מתקרבים לאור שם של ע"ב. וקידה שבקטורת כוללת בהא שלה את שתי ההופעות יחד. וזאת היתה גבורתו של כה"ג להראות קידה, ולוי אחוי קידה ואיטלע משום הטחת דברים כלפי מעלה. אבל הוה גברא רבה אריכא, ששאב מקור מחשבתי מוארך ימים, ואורך אפים, וקידה על אפים, וחפץ בתפארת ישראל גם בגלות, ודריש כלילא שרי. ואוהבי ד' יזהירו כצאת השמש בגבורתו. ותזרח לו השמש להרפא מצלעתו. אז ידלג כאיל פסח ותרן לשון אלם.

ו. מ"א סי' תכח' – בספר צרור המור, מ"ב מסעות.. אין להפסיק בהם שהם כנגד שם מ"ב. סוכה מה' – רבי יהודה אומר: אני והו הושיעה נא. רש"י – משבעים ושתיים שמות הן, הנקובים בשלש מקראות הסמוכין.. ויסע.. ויבא.. ויט.. ושלשתן בני שבעים ושתיים, ומהן שם המפורש. שמות ל' – קח לך בשמים.. וקדה.. רש"י – ..ובלשון חכמים קציעה. ברכות לד' – ת"ר קידה על אפים.. סוכה נג' – תניא אמרו עליו על רבן שמעון בן גמליאל כשהיה שמח שמחת בית השואבה היה נוטל שמנה אבוקות של אור.. וכשהוא משתחוה נועץ שני גודליו בארץ ושוחה ונושק את הרצפה וזוקף ואין כל בריה יכולה לעשות כן וזו היא קידה. לוי אחוי קידה קמיה דרבי ואיטלע. והא גרמא ליה, והאמר רבי אלעזר לעולם אל יטיח אדם דברים כלפי מעלה שהרי אדם גדול הטיח דברים כלפי מעלה ואיטלע ומנו לוי. הא והא גרמא ליה. רש"י –

..קידה.. אין לו להשתטח להגיע לארץ גופו אלא פניו בלבד.. נעשה חיגר, לפי שכשזוקף גופו מאליו ואינו נשען על ידיו בחזקה לדחוף גופו למעלה נמצא כל אונס זקיפתו על מתניו. שבת נט: - אמרו ליה לרב, אתא גברא רבה אריכא לנהרדעא ומטלע, ודרש כלילא שרי. אמר מאן גברא רבה אריכא [דאיטלע] - לוי.

ז. ראש מילין – זי"ן. כשהחיים באים למציאותם כבר רבו נגדם המונעים והמפריעים. החושים המדויקים הם כ"כ משוערים ומכוונים עד שכל הפרעה קלה של איזה יחש וערך כבר היא מעכבת, משבתת את החיים ונוטלת את הדר זיום. ע"כ צריך הזי"ן לבא, הכלים שהמלחמה נאסרת על ידם נגד כל מפריע, נגד כל אויב ומתנקם, הנצחון המלחמתי, השארות החיים בצביונם המלא למרות כל המון מפריעיהם, איננו לקוח מהי"ד האיכותית בהתפשטותה כערך הוי"ו, לא התפשטות האיכותית תכין את הנשק, את הכח לכלות כל מפריע, כ"א מהיסוד האיכותי הבלתי מתפשט, המרומם בתוכנו, כשהוא לעצמו, שממנו מושקפה היא ההזרות של כל רע, מתוך מרכזו יבנה הזי"ן את מערכות בניו. והתכונה הלוחמת, היא בעצמה ג"כ תכונה מכלכלת וזנה, נותנת מחיה לכל הערכים הצריכים להיות מתכוננים לבנין העולמים וכל תולדותיהם.